

Asia: VN/1453/2025

Lausuntopyyntö pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Kaupunki, kunta tai maakunta

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

1) Huomioita pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman taustalla olevista vaihtoehtoisista skenaarioista (suunnitelman luku 2)

Skenaariot antavat suuntaa ilmastopolitiikan kehitykselle, mutta niitä tulee tarkastella ensisijaisesti ohjaavina, ei todennäköisinä tulevaisuuskuvina. Suunnitelmassa toteutuksen haasteita ja tarvittavia resursseja ei ole huomioitu riittävästi. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2035 mennessä edellyttää merkittäviä investointeja, ohjauskeinoja ja osaavan työvoiman saatavuutta, mutta näitä ei ole kuvattu riittävän konkreettisesti.

2) Huomioita toimialakohtaisista etenemisvaihtoehtoista (suunnitelman luku 3)

Toimialakohtaiset etenemissuunnat ovat melko kattavia, mutta alueelliset erityispiirteet jäävät vähälle huomiolle. Energiasektoria tulisi tarkastella kokonaisvaltaisemmin. Suunnitelmassa painotus bioenergiaan on vahva, mutta sen rinnalla olisi tärkeää korostaa monipuolisia ratkaisuja, kuten sähköistymistä, vetytaloutta ja kiertotalouden roolia energiantuotannossa. Rakennusalan kiertotalouden merkitys päästövähennysten kannalta on suuri, mutta suunnitelmassa sitä käsitellään varsin rajallisesti. Tähän tulisi lisätä konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Liikenteen osalta sähköistyminen on keskeinen ratkaisu, mutta pitkien etäisyyksien maakunnissa biokaasun ja uusiutuvan vedyn rooli kuljetusketjuissa tulisi tuoda tarkemmin esiin.

3) Huomioita kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien ja nieluja vahvistavien menetelmien kehitysnäkymistä (suunnitelman luku 4)

Kehitysnäkymät on kuvattu hyvin erityisesti teknologisten ratkaisujen osalta, mutta niiden taloudellinen kannattavuus ja toteutuksen realismi jäävät vähäiselle huomiolle. Kiertotalouden ja materiaalitehokkuuden merkitys tulisi nostaa vahvemmin esiin, erityisesti rakentamisen ja teollisuuden rajapinnoilla. Lisäksi TKI-toiminnan resursointi ja alueelliset investointitarpeet on syytä täsmentää, sillä ilman riittävää rahoitusta ja osaavaa työvoimaa tavoitteet jäävät toteutumatta.

4) Puuttuuko suunnitelmassa kuvattujen kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien ja nieluja vahvistavien menetelmien joukosta joku keskeinen menetelmä (suunnitelman luku 4)?

Suunnitelma on kokonaisuutena melko kattava, mutta joitakin menetelmiä voisi käsitellä laajemmin. Rakennusalan kiertotalouden ja purkumateriaalien hyödyntämisen merkitys päästövähennyksissä on suuri, ja näihin olisi hyvä lisätä konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Biokaasun rooli työkoneissa ja maataloudessa ansaitsisi myös vahvemman huomion, sillä se on realistinen ja kustannustehokas ratkaisu. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden, hiilinielujen ja ilmastotoimien yhteisvaikutusten arviointi kaipaa tarkennusta, koska tavoitteet voivat olla osin ristiriidassa keskenään. Keski-Pohjanmaan näkökulmasta olisi tärkeää tuoda esiin, miten maankäytön muutokset ja energiainvestoinnit vaikuttavat hiilinieluihin ja alueen elinvoimaan.

5) Muita huomioita pitkänaikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta

Suunnitelma perustuu skenaariopohjaiseen tarkasteluun ja poikkisektoraaliseen lähestymistapaan. Kehityskulut sisältävät kuitenkin yleistyksiä, minkä vuoksi suunnitelmaa on syytä tarkastella suuntaa antavana. Jatkossa on tärkeää täsmentää resursointia ja toimeenpanoa, vahvistaa alueellista näkökulmaa sekä tuoda esiin, miten ratkaisut tukevat alueiden elinvoimaa, energia- ja ruokaomavaraisuutta sekä työllisyyttä. Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että vaikutusten arviointi on tarpeen, sillä toimenpiteillä on merkittäviä sosiaalisia, ekologisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Keski-Pohjanmaan liitto huomauttaa, että lausuntoaika on varsin lyhyt laajan ja strategisesti merkittävän suunnitelman tarkastelulle.

Väänänen Jari
Keski-Pohjanmaan liitto

Luusua Laura
Keski-Pohjanmaan liitto